

LOVIISAN VANHUSNEUVOSTON LAUSUNTO ITÄ-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEEN PALVELUVERKKOSUUNNITELMAN LUONNOKSESTA

Palveluverkkosuunnitelmassa ehdotetaan, että oman tuotannon ikäihmisten tehostettua palveluasumista vähennetään 100-160 paikkaa pienemmäksi. Kalleimmalla vuodeosastoilla (n. 340€/vrk) on jono (syyskuu2024, 29 henk.) jotka ei tänä päivänä pääse ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, ja kotona on paljon ikäihmisiä. Kotihoidon mukaan, heidän kuntonsa on hyvin huono ja he tarvitsisivat ympärivuorokautista hoitoa, tai heidän pitäisi päästä ainakin intervallihoidon. Itä-Uudellamaalla yli 75-vuotiaista 42% asuu yksin kotona.

Suunnitelmassa ehdotetaan, että Sipoon seniorikeskus, Mäntyrinne Askolassa ja Rosenkulla Loviisassa suljetaan 2025. Vanhusneuvosto on tietoinen, että vaikeita päätöksiä on tehtävä, jotta hyvinvointialueen talous saataisiin tasapainoon. Ikäihmisten määrä Itä-Uudellamaalla lisääntyy ja Loviisan seudulla vielä erityisesti 2030-luvulle asti.

Rosenkulla erottuu muista ehdotetuista lakkautettavista yksiköistä siinä, että se on yksikkökustannuksiltaan halvin Hyvinvointialueen kaikista yksiköistä. Yksikköhinta v.2023on ollut 191€/ vrk kun muiden vrk.hinnat ovat olleet 231-244 €/vrk. Yksiköllä ei ole vuokratyövoimaa. Yksikkö on hyvin suosittu ja hyvämaineinen asiakkaiden mielestä ja erityisen tärkeä Loviisalaisten ruotsinkielisten ikäihmisen parissa. Henkilöstö viihtyy myös hyvin, rekrytointi on ollut helppoa.

Loviisassa oli n. 10 v. sitten suuri hanke ”Hyvän elämän talo” missä tarkasti suunniteltiin vanhushoitoa pitkälle eteenpäin, silloin Harmaakallio ja uusi Onnela rakennettiin ja muut yksiköt peruskorjattiin, mm. Rosenkullan intervalliosastoa (6 paikkaa) kehitettiin (tuli yht. 20 paikkaa), märkätilat ja ilmanvaihto uusittiin, sprinklerit asennettiin. Rosenkulla on osa tätä kokonaisuutta; jos se suljetaan niin, että loviisalaiset kuljetetaan jopa Porvooseen ja Sipooseen esim. intervallihoidon.

Loviisan kaupungilla on tietääksemme valmiutta korjata kiinteistön mahdolliset puutteet.

Yksikkö on Liljendalin asukkaille iso turvatekijä ja esim. ruokailupalvelut siellä ovat hyvin tärkeitä monille. 200 m säteellä on n. 100 asuntoa, monessa asuu ikäihmisiä. Eli uusia kustannuksia tulee, esim. ambulanssien ajoja vuodeosastoille lisääntyy varmasti, jos Rosenkullan toiminta loppuu.

Jos ympärivuorokautinen asuminen halutaan lopettaa Rosenkullassa niin on satsattava niin intervallihoidon (ei vaatimuksia huonekokoihin ym.) tai yksikön kehittäminen kevyempään esim. yhteisölliseen asumiseen (sisäpihassa on 8 inva-asuntoa). Monessa muussa hyvinvointialueessa laajennetaan myös senioreiden päivätoimintaa.

VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Vaikutusarviointi tuottaa päätöksenteon tueksi mahdollisimman luotettavia arvioita ehdotusten olennaisista vaikutuksista. Kaikilla päätöksillä on lähtökohtaisesti sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Yhdelle kohderyhmälle myönteinen vaikutus voi olla toiselle kielteinen.

Päätöksenteossa joudutaan usein tekemään kompromisseja ja arvovalintoja osittain ristiriitaisten tavoitteiden välillä. Valmistelijan tehtävä on esittää hankkeen vaikutuksista tasapainoinen ja tietoon perustuva arvio, mikä tarkoittaa tavoiteltujen vaikutusten ja hyötyjen ohella myös mahdollisten ei-tavoiteltujen vaikutusten ja haittojen arvioimista. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi on lakisääteistä. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa kunnan 6 § ja hyvinvointialueen 7 § ottamaan päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.

Hyvinvointialueen vaikutusten ennakoarviointi ei täytä edellä esitettyjä vaatimuksia, sillä vaikutuksia tulisi tarkastella väestöryhmittäin. Siis ikäryhmät sekä myös haavoittuvassa asemassa olevat. Palveluverkkosuunnitelma jos mikä vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin!

LOVIISA 25.10.2024

Loviisan vanhusneuvosto

Helka Karja

Merica Niku

Kristina Lindfors

Lea Nurminen

Outi Hessi

LIITE 1

Kommentarskrivelse angående förslaget att stänga Rosenkulla

Östra-Nylands välfärdsområde har publicerat 23.9.2024 ett förslag på att stänga Rosenkulla år 2025-2026

Fastigheten

Förslaget på att stänga Rosenkulla baserar sig på enligt den informationen vi har fått på enhetens skick. Till vår kännedom har det inte gjorts någon besiktning på fastighetens skick. På flera år är det inte gjort några större renoveringar eller remonter och huset har fungerat ändamålsenligt. Det är självklart att ett gammalt hus har små och trånga utrymmen, speciellt en del av toaletterna i huset samt en del dörröppningar är lite smala, ytorna slitna osv. Men vi har klarat oss hittills och inte krävt något annat heller.

Utmaningarna vi har är att fyra av serviceboendets rum är två personers rum, dock finns det toalett i alla rum. Tror inte det skulle vara en så stor remont för att få dessa rum omändrade till en personers rum, men om detta inte är möjligt så passar alla våra rum till kortvårdsrum sådana som de nu är.

Det finns inget skilt stängt utrymme för personalpauser. Personalen äter och håller sina kaffepauser i samma utrymme där de boende vistas och äter. Ifall kriterierna är att det måste finnas ett skilt personalrum så kan det enkelt byggas en vägg eller dörr (så har de varit förr också, men sedan öppnats upp).

Såhär utan att en grundlig undersökning av fastighetens skick är gjord så verkar det som om renoveringsobjekten är ganska små, tätning i fönstren, breddning av några dörröppningar samt införskaffning av en ny diskmaskin till köket. Värme, el och våtutrymmena är fungerande.

Lovisa Stad har berättat att de har intresse för renovering efter behov av enheten, ifall en förlängning av hyreskontraktet görs. Verksamhetens fortsättning på Rosenkulla är viktigt både för staden men också för livskraften i Liljendal.

Inneluften som är så viktig och en utmaning på många enheter, då både personalen och boenden har reagerat på inneluften. På Rosenkulla har ingen reagerat eller klagat på inneluften, vi har i personalen arbetare som på tidigare ställen reagerat på inneluften men här inte haft några symtom.

Personalen

Rosenkulla är en liten men fungerande enhet, vars det inte funnits öppna tjänster under Välfärdsområdets tid som inte skulle ha fyllts direkt efter första rekryteringsprocessen.

Enheten har fått rekryterat bra egna arbetare samt till varje tjänst har det varit flera behöriga sökande. Personalens utbyte har varit minimal de senaste åren. I medeltal kommer det flera samtal per månad från personer som frågar efter jobb hos oss. Köpvårdare har inte använts överhuvudtaget, bort sett från en sommarvikarie från Mehiläinen sommaren 2024 (3månader). Enhetens svar på arbetshälsoenketen 2023 var väldigt bra.

Rosenkullas rikedom är också det svenska språket. På Rosenkulla erbjuder vi kvalitativ vård på de båda inhemska språken. Detta är viktigt för vår äldre befolkning att få vård på sitt eget modersmål, speciellt då du är sjuk eller kommunikationen börjar vara nedsatt.

Klient/Boende och anhöriga

Under välfärdsområdets tid har det inte kommit några anmärkningar eller skriftliga kommentarer. Huvudsakligen har all feedback varit positiv och de anhöriga samt klienterna och de boende har varit nöjda med den vård de fått här. THL:s klient- och patient nöjdhetsenkät vårvintern 2024 visade ett positivt resultat och var märkbart positivare i sin helhet jämfört med resten av Finland.

Intervallklienterna väntar på att få komma på intervall, de vill just till oss på intervall, samt de anhöriga vill ha sina nära hos oss. Exempel på detta är tre stycken boenden som ytterom Lovisa ifrån var i akut behov av dygnetruntvård och fick plats hos oss. Alla dessa tre kom till oss med den tanken att då det öppnas en plast på deras hemort så flyttar de dit. Men ganska så snabbt efter att de flyttat in hos oss meddelade de anhöriga att de inte vill flytta sina nära till en annan plats trots att det skulle vara märkbart närmare att hälsa på utan de vill ha sina nära på Rosenkulla. Bra att observera här är att de anhöriga faktiskt alla besöker oss rätt så tätt.

Säkerhet

Runt Rosenkulla finns en ca. 30 pensioners radhuslägenheter, en del har hemvård andra inte. Rosenkulla har även fungerat som trygghet för dem. De vet att på Rosenkulla finns det allting någon dygnet runt de kan vända sig till. De kan fråga om det är något som de funderar på och så tillsammans fundera ut en lösning eller få svar på vem de kan vara i kontakt med för att lösa saken. Även på natten har det funnits de som är rädda för åska och kan då komma in en stund på Rosenkulla och lugna sig.

Tjänsten att utifrån få komma in varje dag och äta lunch på Rosenkulla har varit omtyckt. De betalar en billig peng och får både näringsrik och varm mat en gång per dag, samt matsällskap vilket oftast ger mer aptit.

Ekonomieffektivt

Rosenkullas dygnskostnad 1-7/2024 har varit den näst lägsta jämfört med de övriga egna husen i Valfärdsområdet. År 2023 var Rosenkulla det billigast huset på dygnskostnad/boende.

Vill vi verkligen föra all vår verksamhet till den privata sektorn, trots att det nu ser ut att de är de billigaste alternativen, men på lång sikt? Istället för att satsa och effektivera våra egna enheter. Man kan ju tänka sig att den privata sektorns kostnader kommer att höjas.

Korttidsvård

För oss har det blivit oklart vad planen för korttidsvård är i fortsättningen. Korttidsvården är otroligt viktig, speciellt om vi skall minska på långtidsplatser. Vi i Östra-Nylands välfärdsområde har en stor grupp med egenvårdar klienter, som utan sin egenvårdare inte kunde mera bo hemma. För att egenvårdaren skall orka och klara av att sköta sin egen så behöver de få vila emellan, var då korttidsplatsernas betydelse kommer fram. Vi har huset fullt heltiden, ibland även på överplats någon då vi inte kan skicka hem någon som planerat eller vi hamnat ta emot en utomstående med akutbehov. Upprepade gånger varje vecka hamnar vi svara; "tyvärr vi har fullt" då klienthandledningen, krisdejouren eller hemvården ringer och frågar om akut behov av plats.

Vi på Rosenkulla har erfarenhet och kunskap om korttidsvård. Ifall enheten inte kan fortsätta som serviceboende så kunde enheten fungera ypperligt som korttidvårdsenhet.

I servicenätplan står det: "Ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella tulevina vuosina. Samalla kasvaa palvelujentarve." Men ändå planerar vi att minska på platserna, alla vet att den äldrebefolkningens ökning även för med sig flera äldre människor i sämre skick också. Att hemvårdens behov ökar är en del, men i samma väva ökar även också serviceboendets behov, alla kan inte bo hemma.

Med samarbete och öppenhet framåt,

Rosenkullan tf. Verksamhetsledare Jessica Meriheinä och enhetens läkare Robert Teir

Kommenttikirjaus koskien ehdotus Rosenkullan lakkautumisesta

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on julkaistanut 23.9.2024 ehdotus että Rosenkulla lakkautetaan v. 2025-2026

Rakennus

Rosenkullan lakkaamisehdotus tietojamme mukaan perustuu yksikön kunnosta, ainakin näin on merkattu lakkautumisehdotuksessa. Tietääksemme kuntotarkastus ei ole tehty eikä kukaan muukaan käynyt kartoittamassa talon kuntoa. Moneen vuoteen ei mitään isompia remontteja on tehty ja talo on toiminut asianmukaisesti. Vanhassa rakennuksessa ilmi selvää on, että tilat ovat pienet, varsinkin huoneiden vessat ovat pienet, oven aukot pikkasen liian kapeat eri paikoissa, pinnat ovat kuluneita jne., mutta ollaan tähän asti pärjännyt niillä eikä vaadittu muutakaan.

Haasteet meillä on kahden hengen huoneet asumispalvelun puolella (4kpl), kuitenkin kaikissa huoneessa löytyy vessa, eli mikäli ei näistä kahden hengen huoneet voisi remontoida yhden hengen huoneiksi niin ainakin meidän nykyiset huoneemme sopisi lyhytaikaishoittoon.

Henkilökunnalle ei löydy erillinen taukuhuone, vaan henkilökunta ruokailee samassa tilassa missä asukkaat/asiakkaat ruokailevat ja oleilevat. Mikäli vaatimukset ovat, että oma taukuhuone pitäisi olla niin seinän/oven rakentaminen ei ole iso asiaa, on aikaisemmin ollut oma huone mutta vuosia sitten jo avattu auki se tila.

Näin ilman kuntotarkastus akuuttisimmat remonttitarpeet vaikuttaisi olevat aika pienet, ikkunoiden tiivistäminen, muutamien oviaukkojen leventämistä ja uuden tiskinkoneen hankkiminen keittiölle. Lämpö, sähkö ja märkätilat ovat toimivat.

Loviisan Kaupunki on kertonut kiinnostuneisuus remontoida tarpeen mukaan rakennusta, mikäli saavat uuden vuokrasopimuksen tehty. Toiminnan jatkoa Rosenkullassa on tärkeä kaupungille ja Liljendalin elinvoimalle.

Sisäilmaongelmat ovat aika tavallisia ja vaati isoja remontteja. Rosenkullassa ei ole tietoja, että kukaan olisi reagoinut tai saanut oireita sisäilman takia. Meillä on jopa työntekijöitä joka edellisessä työpaikassa oireillut sisäilman takia mutta täällä ollessa ei ole oireita esiintynyt.

Henkilökunta

Rosenkulla on pieni yksikkö mutta toimiva, missä ei ole avoimia toimia ollut Itä-uudenmaan hyvinvointialueen aikana mikä ei ole täytetty heti ensimmäisellä rekrytointiprosessilla. Yksikköön on saatu rekrytoitu hyvin omia työntekijä, useampia päteviä hoitajia on jokaiseen avoimeen paikkaan hakenut. Henkilökunta on pysynyt hyvin samana, vaihtuvuus on ollut minimaalinen viimeisien vuoden aikana. Keskimäärisesti tulee useampia soitto kuukausittain, henkilöiltä ketkä haluaisivat tulla meille töihin. Osto/vuokrahoitajia ei ole tarvittu ollenkaan paitsi yksi kesäsijainen Mehiläisestä v.2024 3kk. Hoitajien tyytyväisyyskysely v.2023 oli varsin hyvä.

Rosenkullan rikkaus on myös ruotsin kielen osaamista. Rosenkullassa voidaan tarjota laadullista hoito sekä suomen kielellä että ruotsin kielellä. Tämä on tärkeä asiaa meidän ikäihmisillemme mutta varsinkin kun olet sairas ja kommunikaatio muutenkin alkaa olla puutteellinen.

Asiakas/Asukas ja Omaiset

Hyvinvointialueen aikana ei ole tullut muistutuksia tai kirjallisia huomautuksia. Pääosin omaiset ja asiakkaat/asukkaat ovat tyytyväisiä ja antavat positiivista palautetta. THL:n tekemä asiakastyytyväisyyskyselyyn Rosenkulla sai hyvää palautetta, merkittävästi positiivisempi tulos verrattuna keskimääräisesti muun Suomeen.

Intervalliasiakkaat odottavat, että pääsevät meille taas viikoksi, he haluavat juuri meille intervalliin samoten omaiset haluavat heidän läheiset tänne Rosenkullaan. Esimerkkinä meillä kolme ns. ulkopaikkakuntalaisia, joka ollut kohta kaksi vuotta meillä, tulivat kaikki meille sillä ajatuksella, että siirtyvät muualle, kun paikka löytyy omalla alueella. Mutta kaikkien näiden omaiset kuitenkin aika nopeasti ilmoittivat, että eivät ne haluavat siirto kuitenkin tehdä, vaan kokee että meidän talomme on niin hyvää, ajavat mieluummin pitempi matka tapaamaan heitä. Ja huomattava on, että nämä omaiset käyvät varsin tiheästi täällä.

Turvallisuus

Rosenkullan ympäri löytyy n. 30 eläkeläisrivitaloasuntoja, osalla on kotihoito osalla ei. Rosenkulla on toiminut turvana heille. He tietävät, että lähellä löytyy joku aina vuorokauden ympäri. Voivat tulla kysymään jotain mitä mietityttää ja sitten yhdessä ratkotetaan asiaa tai autetaan löytää oikea ihminen ratkomaan asiaa. Myös öisin meillä on ollut sellaisia tilanteita, että joku pelkää ukkosta niin on tullut vähäksi aikaa sisälle rauhoittumaan.

Palveluna on myös ollut lounastarjoilu päivittäin. Lähellä asuvat eläkeläiset ovat saaneet tulla päivittäin lounaan syömässä Rosenkullassa. Maksavat siitä ruokapalveluna, saavat lämpimän ja energiarikas ruoka ainakin kerran päivässä, saavat sosiaalista seuraa hetkeksi ja ruoka maistuu yleisesti paremmin seuran kanssa, kun yksin.

Taloustehokkuus

Rosenkullan vuorokausihinta 1-7/2024 on tosinhalvin meidän omien talojen verrattuna ja aika lähellä ostopaikkojen vuorokausi hinta. Ja vuonna 2023 Rosenkullan vuorokausihinta/asukas oli matalin meidän kaikista omista yksiköistä, halutaanko oikeasti viedä kaikki palvelut ostopalveluille eikä panostaa ja tehostaa omiin palveluihin.

Lyhytaikaishoito

Meille jäänyt epäselvää mikä on lyhytaikaishoidon suunnitelma jatkossa. Lyhytaikaishoito on äärimmäisen tärkeä, mikäli palveluasumispaikat tulee vähentää. Meillä Itä-Uudenmaan alueella on suurijoukko omaishoidettavia, ketkä ilman omaishoitajia he eivät pystyisivät kotona olla. Ja että omaishoitajat jaksaisivat ja pystyisivät hoitaa heidän läheiset kotonansa pitkään he tarvitsevat näitä lyhytaikaishoitopaikkoja, he tarvitsevat itsekkin lepoa ja mahdollisuus tehdä muutakin hetkeksi. Miellä ollut talo koko ajan täynnä, ylipaikallakin ajoittain, kun ei olla voitu joku lähettää kotiin suunnitellusti. Jatkuvasti joudutaan sanoa, että valitettavasti talo on täynnä, kun asukasohjaus, kriisipäivystys tai kotihoito soittaa ja tarvitsisivat paikan akuuttisesti.

Meillä Rosenkullassa on kokemus ja taitoa lyhytaikaishoidosta. Mikäli yksikköä ei voida jatkaa palveluasumisyksikkönä niin lyhytaikaishoitopalveluna yksikkö toimisi hienosti.

Palveluverkkosuunnitelmassa lukee: "Ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella tulevina vuosina. Samalla kasvaa palvelujentarve." Mutta kuitenkin suunnitellaan paikkojen vähentämistä, kaikki tietävät, että ikääntyneiden väestön kasvu tarkoittaa myös, että meillä on enemmän huonokuntoisia ikäihmisiä, kun tällä hetkellä.

Yhteistyöllä ja avoimuudella eteenpäin,

Rosenkullan vs. Toiminnanohjaaja Jessica Meriheinä ja yksikön lääkäri Robert Teir